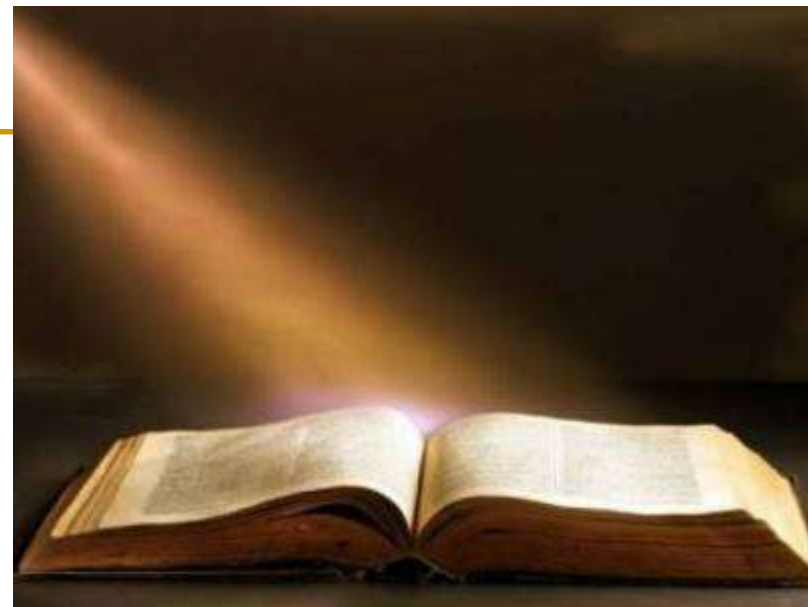

Hrvatska redovnička konferencija
Novicijska škola
amdg.ffrz.hr → HRK

Petoknjižje

(Tora – Zakon)

Božja Riječ na početku velikih religija

dr. sc. Niko Bilić

<http://amdg.ffrz.hr> > nastava > HRK

Dođi, Isuse naš

E Fism A H Cism H E

Do - đī, I - su - se, do - đī! Do - đī, I - su - se naš!

Hrvatska redovnička konferencija
Novicijska škola
amdg.ffrz.hr → nastava → HRK

Mojsije u Knjizi Izlaska (2. dio)

Izl 32-34

Savez na Sinaju

- ❑ Otvoreno ponuda Izl 19,5:
- *Slušati glas* – “pokoravati se” (KS), “vjerno slušati riječ” (Š.)
- *Čuvati* “moju obvezu”
בריתִי *berîti* (usp. Post 6,18)
- – čuvati vrt (Post 2,15)
 - ❑ Tko donosi odluku u 24,3.7:
- Volja naroda 2x;
- Slušanje: stav srca (24,7)
- Žrtve (24,5 ← 3,18; 5,3)
 - ❑ Krv *saveza* (24,8)

- Knjiga *Saveza* (24,7)
čitanje uz žrtvenik

Sudbonosna pustinja

Vjera i nevjera na putu u slobodu

Izl 32,1–14

Tko je izveo narod?

- Mnijenje o Mojsiju u Izl 32,1:
- “Mojsije nas je izveo”
(usp. v7.23)
 - Bog (v7); Aron (v23)
- Povijest: Izraelci su stenjali u ropstvu (Izl 2,23)
 - Nalog u 3,10; rezultat u 12,51:
- “izvedi moj narod” (3,10) →
- “izvede יהוה sinove Izraelove” (12,51)
 - Doživljaj ropstva u Izl 16,3:
- lonci s mesom, kruha do mile volje (16,3)
- ⇔ doživljaj slobode: pustinja

Proizvedeni bog

- Zahtjev u Izl 32,1 (v23):
- “Napravi nam boga!”
 - Za kim idemo;
tko je Bog
 - ⇔ Što su čuli, što obećali u Izl 20,2 i 24,3.7?
- “Ja sam te izveo” (20,2)
- “Vršit ćemo” (24,3.7)
 - “vršiti i slušati” (7)

Bog i bogovi

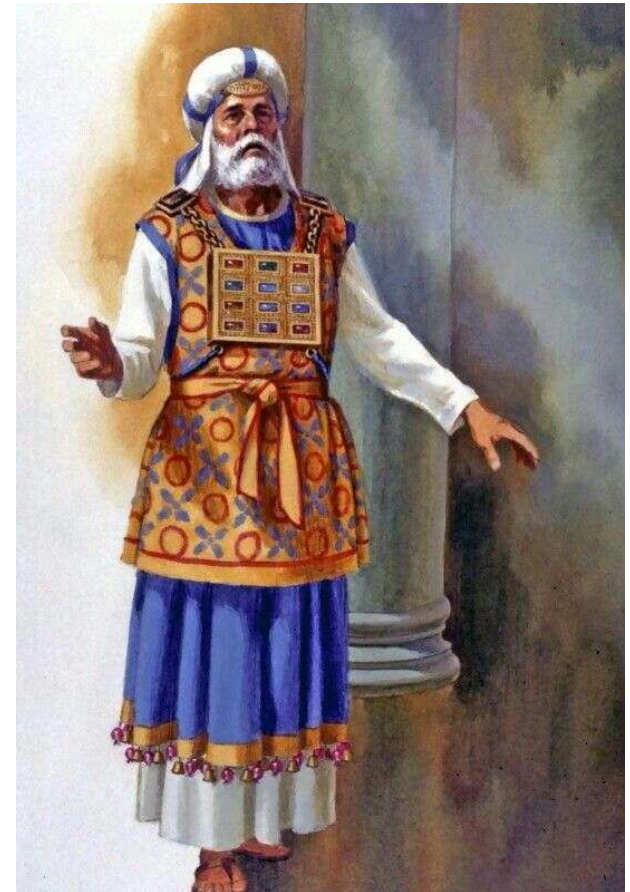
- Proglas u Izl 32,4:
- *Evo, tvoj bog koji te izveo...*
 - Usp. 1 Kr 12,28; Neh 9,18
 - Jeroboamov grijeh
- אלהים *'elohîm* + množina
 - “Izveli su te” (Izl 32,4), “da idu” (v1)
- Tele – ne bik
- Aronova općenita uloga:
 - Mojsije težak na jeziku (Izl 4,10)
 - “On će ti biti usta” (v16)

Lorrain Claude, Klanjanje zlatnom teletu, 1660.

Aronova uloga

- **Veliki svećenik (Lev 8s), praotac**
 - “Ne pravite kumirâ od zlata!” (KS)
Šarić: “bogove” (Izl 20,23)
 - Ispravljanje? (Izl 32,5)
- “blagdan u čast יהוה”? (5)
 - Rezultat u Izl 32,6:
- **Jelo, piće, zabava**
- – u pustinji
 - Aronovski izgovor u v24:
- “Izišlo je ovo tele”

Mojsije na kušnji?

- Na gori: Izl 32,7-10
- Božje riječi Mojsiju
- ראיתי *ra'îti* (1. jd.; 32,9)
 - “vidio sam muke” (Izl 3,7)
 - “...kako ih tlače” (v9)
 - “Vidim ovaj narod” (32,9)
- Božja procjena u 32,8
 - Skrenuli s puta
 - Klanjanje, žrtve teletu
 - Proglas: “ovo su tvoji bogovi...” (32,4.8)
- Neka se moj gnjev raspali! ⇔ stvoriti velik narod! (10)
 - Treba li Mojsijevo dopuštenje?

Zagovornik

- Izl 32,11-14; pred kim (v11)
- Pred יהיה, *Bogom svojim*
 - Tko je izveo iz ropstva?
- “Ti si izveo” (v11)
 - ⇔ Ne samo Mojsije (v1.7)
 - ⇔ Ne kip teleta (v4.8)
 - “ja sam te izveo”
(Izl 20,2; Pnz 5,6)
- O Božjoj srdžbi (Izl 32,10)
u v11s:
 - “Čemu?” למה *lamâ* (v11)
 - “smiri!” שׁוּב *šûb*
– obrati se! (v12)

- Uspjeh? v12.14
- Sažali se! (v12) →
I sažali se (v14)
 - KS: odustati;
Šarić: biti žao,
sažaliti se
- נהם *niḥam* – ražaliti se,
sažaliti; smilovati se,
smiliti

Molitvena metoda

- 1. Briga sa znanje o Bogu (Izl 32,12)
- 2. podsjetnik na *sluge* i
- 3. božansku prisegu u Izl 32,13 (dijalog)
- “Zakleo si se samim sobom” (32,13)
- Potomstvo brojno kao zvijezde
 - Abrahamu: Post 15,5; 22,17
 - Izaku: Post 26,4
- Zemlja Abrahamu:
 - Tvome ću potomstvu dati... (Post 12,7 usp. 13,15; 15,18; 17,8; 24,7)
- *Izaku:*
 - Tebi i tvome potomstvu dat ću... (Post 26,3s)
- *Jakovu:*
 - Tebi i tvome potomstvu dat ću... (Post 28,13; 35,12; 48,4)

Mojsijeva druga prilika

**Iskusni
izbavitelj naroda
u Božjoj školi
(Izl 34,5-9)**

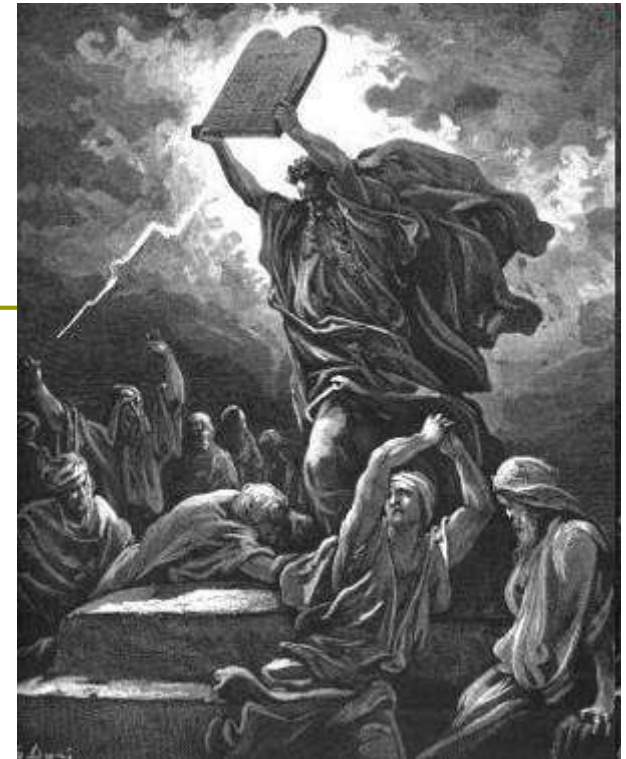
Božje milosrđe

- *Nalog Mojsiju u 34,2?*
- **Popni se na brdo (Izl 34,2); sam (v3)**
 - Oblak (5); 40 dana posta (34,28⇔24,18)
 - *Definicija imena יהוה u 34,6? Tko govori?*
- **Milosrdan (רחם *raḥam*), milostiv (חנן *ḥanan*), duga daha, bogat privrženostu (חסד *ḥésed*) i pouzdanošću (34,6) = revan (v14)**
 - “milostiv sam kome sam milostiv (רחם *raḥam*), smilovat ću se kome ću se smilovati” (חנן *ḥanan* 33,19)
- **Čuva privrženost (חסד *ḥésed*) tisućama, brine se za krivnju (34,7)**
 - Nosi (=oprašta) krivnju, prijestup, grijeh (7)

Pouka Mojsiju

- **Objavi mi svoje putove! (Izl 33,13)**
 - *Mojsijev postupak u 32,19; 34,2?*
- **razbio ploče! (32,19; 34,2)**
 - Razbjesnio se (32,19.22 ⇔ 10.11.12)
 - *Po čijem nalogu kazna u 32,28?*
 - “po Mojsijevoj riječi” (KS: nalog, Š. zapovijed)
- *Najavljene restrikcije u 33,22s:*
 - Pukotina u stijeni (33,22)
 - Ruka koja pokriva (22s)
 - Pogled sleđa (v23) ⇔ sve izostavljene, nema ih
- **Bog se “spustio” (דַּרַד *jarad* 34,5 usp. 3,8)**

Plodovi

- *Mojsijeva reakcija u Izl 34,8?*
- “Smjesta pade na zemlju i pokloni se”
 - Od fasciniranosti do spoznaje
- Molitva u 34,9 (usp. 33,3; 32,30):
 - “pođi” (34,9) ⇔ “neću poći” (33,3)
 - “ako sam *ja* stekao milost, onda pođi sa svima *nama*” (34,9)
 - “Oprosti nam *naše* grijehе, *naše* opačine” (34,9) ⇔ “**V**AŠ grijeh” (32,30)
 - *Trajni plodovi u 34,28; 29s.35?*
- Nove ploče saveza (34,28)
- Koža na licu sjaji (34,29s.35)

Podignite, vrata (Ps 24)

D A Hm A G A D

Po-dig-ni-te vra-ta nad-vrat-ni-ke svo-je do-la-zi slav - ni kralj!